

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานองคาย เขต 2

The Administrative Skills of Administrators in the 21st Century

Affecting to Teachers' Teamwork Under Nongkhai Primary

Educational Service Area Office 2

¹สุภรัตน์ จิตเจริญ และ ²ประหยัด ฤาชากุล

¹Suparat Jitcharoen and ²Prayad Ruechakul

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพอล

^{1,2}Faculty of Education Santapol College

¹Corresponding Author. E-mail: Rainbow351bsru@hotmail.com

Received March 1, 2024; Revised April 10, 2024; Accepted April 17, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาการทำงานเป็นทีมของครู 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการทำงานเป็นทีมของครูและ 4) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมจำนวน 289 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน และค่าการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ทักษะด้านเทคนิค 2) การทำงานเป็นทีมของครู อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งโดยรวมและรายด้าน ด้านที่มีการทำงานเป็นทีมของครูสูงสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร รองลงมาคือ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านการมีเป้าหมายร่วมกันอยู่ในระดับต่ำสุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = .959$) กับการทำงานเป็นทีมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู ประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกับตัวแปรเกณฑ์ คือ การทำงานเป็นทีมของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโดยรวมเท่ากับ .944

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่ 21; การทำงานเป็นทีม; บุคลากรในสถานศึกษา

Abstract

The research objectives were 1) to study administrative skills of administrators in the 21st century, 2) to investigate teachers' teamwork of school administrators, 3) to study the relationship between administrative skill of administrators in the 21st century and teachers' teamwork and to 4) To study administrative skills of administrators in the 21st century affecting to teachers' teamwork of school administrators. Samples included with 48 school administrators, 241 teachers, totally 289 samples which were selected by stratified random sampling. The instrument used was a questionnaire with a five-rating scale and the reliability at .99. The statistics used included with percentages, means, standard deviations, Pearson's product moment correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis. The results of the study found as follows: 1) the administrative skills of administrators in the 21st century was in highest level, in overall and each individual aspect. Considering each aspect showed that human relationship was the highest level, followed by conceptual skill. However, technical skill was in the lowest level, 2) teachers' teamwork of school administrators revealed that it was in 'very much' level in overall and individual aspect. Considering each aspect showed that communication skill was in the highest level, followed by mutual trust. However common gold was in the lowest level, 3) the relationship between administrative skills of school administrators in the 21st century and teachers' teamwork found that it was the highest positive relationship ($r_{xy} = .959$) with statistical significance at the level .01 and 4) administrative skills of school administrators in the 21st century affecting to effectiveness of teachers' teamwork consisted of 3 aspects: technical skills, human relationship skills, conceptual skills which had affected to criterion variables as teachers' teamwork, the value of regression coefficient as .944.

Keywords: Administrative skills of Administrators; The 21st century; Teamwork; Teachers

บทนำ

ในยุคปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ทำให้สถานศึกษานั้นต้องมีการวางแผนบริหารจัดการด้านการศึกษา ต้องรู้จักการเรียนรู้การคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ มีการบริหารงานที่ทันสมัยมีคุณภาพและเหมาะสม ซึ่งการที่จะบริหารงานให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้นั้นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีคุณภาพ คักยภาพ มีทักษะการบริหารที่ดี มีความรู้ความสามารถ และมีความเข้าใจในหลักการของการบริหารที่ดี มีความพร้อมเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลง และการปรับเปลี่ยนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศรัญญา น้อยพิมาย, 2562)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามหลักสูตร กำหนดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพราะเป็นตัวกลางสำคัญในการรับนโยบายต่างๆ มาบริหาร วางกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ครูและผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างความได้เปรียบ

ในการแข่งขัน และนำไปสู่ความสำเร็จของผู้เรียนและสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วณิชวรรณ รัตนาจรุพิทักษ์, 2564) หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะ ในการบริหารสถานศึกษา ย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาโดยตรง (วิไลวรรณ พ่อคำช้าง และ รัตนา กาญจนพันธ์, 2564) การทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของความสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการดำเนินงานวิชาการและงานด้านอื่นๆ โดยใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำการบริหารและนำกลุ่ม ให้กระทำกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ (กาญจนา สุระคำ, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีการติดต่อประสานงาน และ ทำกิจกรรมร่วมกันภายในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา หรือระหว่างกลุ่มเครือข่าย เช่น กิจกรรม แข่งขันทักษะทางวิชาการ กิจกรรมกีฬาภายใน กิจกรรมแข่งขันกีฬาในกลุ่มเครือข่าย กิจกรรมแข่งขัน กีฬาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งล้วนแต่ต้องอาศัยความร่วมมือของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาทั้งสิ้น กิจกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการดำเนิน กิจกรรมทุกอย่าง กิจกรรมนั้น ๆ จึงจะดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้ว การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษามีไม่มากนัก แม้จะมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารองค์การภายในสถานศึกษาที่เน้นให้มีการทำงานเป็นทีม มีการแต่งตั้ง คณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษา และมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้ร่วมงานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม แต่ในการปฏิบัติกลับมีการทำงานเป็นทีมยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะมีคนทำงานจริง ๆ เพียงบางคนหรือบางส่วนเท่านั้น บุคคลส่วนใหญ่ได้รับแต่งตั้งให้เป็น คณะทำงานแต่ไม่มีบทบาท หรือไม่ได้ทำงาน จึงทำให้งานไม่มีคุณภาพ และส่งผลเสียต่อการจัด การศึกษาของสถานศึกษา ที่ไม่สามารถทำให้เป็นไปตามเป้าหมายของการดำเนินงานได้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับ การบริหารงานภายในสถานศึกษาและตอบสนองความต้องการนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไทยสืบต่อไป

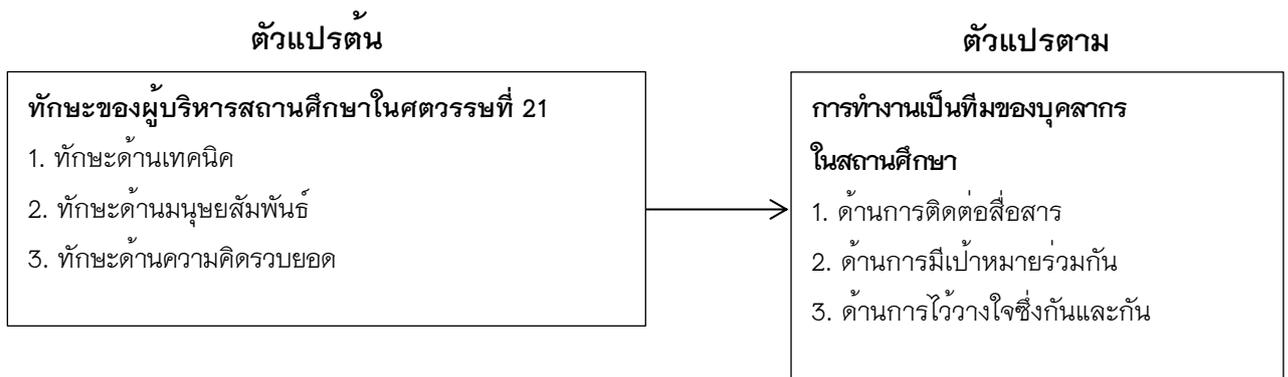
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
4. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 289 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ Check list

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ Rating scale 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยวิธีการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google forms ได้รับการตอบกลับมา 289 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับน้อยที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับน้อยที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) แล้วนำค่าความสัมพันธ์ที่เป็นบวกมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 – 0.89 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 – 0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.29 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

6. การวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยคำนวณค่าการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ทักษะด้าน ความคิดรวบยอด และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ทักษะด้านเทคนิค

2. ผลการศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่าโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการทำงาน เป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ การทำงานเป็นทีม ของบุคลากรในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวม ($r_{xy} = .959$) โดยทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านความคิดรวบยอด มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสัมพันธ์ กันต่ำสุด คือ ทักษะด้านเทคนิค

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 3 ด้านคือ ทักษะด้านเทคนิค (X_1) ทักษะด้าน มนุษยสัมพันธ์ (X_2) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) ที่ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์คือ การทำงานเป็นทีม ของบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณเท่ากับ 0.972 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย โดยรวมเท่ากับ .944 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 94.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจาก การพยากรณ์เท่ากับ 0.096

สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็น ทีมของบุคลากรในสถานศึกษา ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$Y = a + b_3X_3 + b_2X_2 + b_1X_1$$

$$= 0.462 + 0.583X_3 + 0.172X_2 + 0.148X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$Z = \beta_3 Z_3 + \beta_2 Z_2 + \beta_1 Z_1$$

$$= 0.659Z_3 + 0.197Z_2 + 0.156Z_1$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนการทำงาน ร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างคนในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาให้การยกย่องชมเชย หรือให้รางวัล เมื่อครูทำความดีความชอบ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังใช้วาจาที่สุภาพในการสื่อสารกับทุกคนในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิด ฌูร์ฌ วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2564) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลเพื่อสร้างบรรยากาศ ให้เกิดความเชื่อถือเชื่อใจ สามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนแสดงออกมา อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย สามารถประสานสร้างเครือข่าย ประสานงานกับ หน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิไลวรรณ พอค้าช้าง และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ จะสามารถกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยแสดงออกถึงกิริยามารยาทที่ดี มีความจริงใจ เชื่อถือได้ ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความเป็นกัลยาณมิตรในการปฏิบัติงานร่วมกับ บุคลากรภายในและบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติมา ใจปลื้ม (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์จะสามารถกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงาน อย่างเต็มความสามารถ รู้จักการโน้มน้าวและเลือกใช้วิธีจูงใจได้ถูกต้องและเหมาะสม ยอมรับฟัง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายอย่างเป็นกลาง มีการใช้ภาษาที่ชัดเจนและถ้อยคำที่หลากหลาย มีความเป็นกัลยาณมิตรในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรภายในและบุคคลภายนอก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับแนวคิดของ สุณิสา แพทย์พิพัฒน์ (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์จะมีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจในความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมและวัฒนธรรมมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อธิบายดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะสมาชิกของกลุ่ม มีผลทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ และโน้มน้าวให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นแก่บุคคลรอบข้าง ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรัญญา น้อยพิมาย (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี สามารถทำงานให้บรรลุผลด้วยความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมและความต้องการพื้นฐานของแต่ละบุคคล ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือร่วมใจให้มีการยอมรับนับถือ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เสริมสร้างแรงจูงใจให้ครูได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และให้คำแนะนำที่ดี สามารถควบคุมอารมณ์ แก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถช่วยเหลือพร้อมทั้งเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของครู และมีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษารวมทั้งสร้างกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างเครือข่ายภายนอกสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคายน เขต 2 พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าด้านการติดต่อสื่อสารนั้น โดยครูสามารถซักถามข้อสงสัยในคำสั่ง หรือปัญหาในการทำงานได้ และครูมีการอภิปรายอย่างอิสระในการหาข้อมูลยุติ กรณีที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ครูยังได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของงานจากผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ อริศรธา อุ่มสิน (2560) กล่าวว่า การสื่อสารที่ตรงไปตรงมาและเปิดเผย จะช่วยสมาชิกในทีมแปลความหมายและนำไปปฏิบัติได้ตรงกัน มีการรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทั่วถึง มีการแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานได้ เปิดโอกาสให้ทีมงานรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนปัญหาในการทำงานอย่างชัดเจนสอดคล้องกับแนวคิดของ นพวรรณ คงพริ้ว (2563) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการที่สมาชิกในทีมมีการสื่อสารตรงไปตรงมาในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอให้ผู้ร่วมงานเข้าใจวิธีการทำงานอย่างชัดเจน และบุคลากร ในสถานศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วทันเหตุการณ์ เปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และรับฟังปัญหาการทำงานของผู้ร่วมงานที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา สุระคำ (2562) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร เป็นกระบวนการที่สมาชิกในทีมมีการสื่อสารที่ตรงไปตรงมาและเปิดเผย

มีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย สามารถแปลความหมายและนำไปปฏิบัติได้ตรงกันมี การรับทราบข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้องอย่างทั่วถึง มีการโต้ตอบ อภิปราย แสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยร่วมกันได้ และมีการเปิดโอกาสให้สามารถแสดงความรู้สึกความคิดเห็นต่อการทำงานได้ มีการวิจารณ์เป็นไป อย่างเปิดเผย ไม่มีการมุ่งโจมตีกันเป็นการส่วนตัว มีการเปิดโอกาสให้ทีมงานได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนปัญหาในการทำงานอย่างชัดเจนและทั่วถึง สอดคล้องกับแนวคิดของ นัฐธิดา วงษ์รอด (2560) กล่าวว่า การสื่อสารที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และไม่ปิดบัง บุคลากรในสถานศึกษาสามารถเสนอแนะหรือติดต่อข้อมูล ข้อเสนอแนะตรงไปตรงมา เพื่อให้การดำเนินงาน ประสบความสำเร็จ เปิดโอกาสให้ทีมงานอภิปรายอย่างอิสระในการหาข้อยุติกรณีที่มีความคิดเห็น ที่แตกต่างกัน และสามารถตรวจสอบข้อสงสัยได้อย่างเปิดเผย

3. ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการทำงานเป็นทีมของ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวม สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่าทักษะ ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ ศรีมันตะสิริภัทร (2560) พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพงษ์ ปรีชา นนทกุล (2563) ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด พบว่าโดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูงกับการบริหารวิชาการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กิตติมา ใจปลื้ม (2565) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จันทบุรี ตราด พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เรียงตามลำดับ อิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2) และ ทักษะด้านเทคนิค (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา

ได้ร้อยละ 94.40 สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ระบุว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรวิต จันพุ่ม (2561) ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิรุท (2564) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าทักษะ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 52.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 31564.6 ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ 6.1) ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ควรจัดอบรม ประชุม สัมมนา PLC แลกเปลี่ยน เรียนรู้ในโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศมีการนิเทศติดตาม จัดประกวดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ ควรจัดอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงานในประเทศ ต่างประเทศ ผู้บริหารครูผู้สอนและบุคลากรกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควรจัดทำนโยบายพัฒนาทักษะการคิด จัดอบรม ประชุม สัมมนา ทำ PLC ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้คิดสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาและจัดทำแบบทดสอบประเมินผู้บริหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัญจวน คำมูล (2565) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านมนุษย์ ด้านเทคนิค และด้านความคิด รวบรวมอด สามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายการผันแปรของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 56.0

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ผู้บริหารควรรักษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของตน และพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้ดียิ่งขึ้นซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการทักษะด้านความคิดรวบยอดกับด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถพัฒนาการทำงานเป็นทีมได้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น

3) ผู้บริหารควรรักษาและพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 3 ด้านให้คงอยู่หรือสูงกว่าเดิม อันจะส่งผลดีต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา เช่น ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการไว้วางใจซึ่งกัน และด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา

2) ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา

3) ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค AEC ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา สุระคำ. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*

กิตติมา ใจปลื้ม. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*

ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิลี. (2564). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร. Journal of Roi Kaensam Academi, 6(2), 126–138.*

- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นพวรรณ คงพริ้ว. (2563). การศึกษาบทบาทการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นัฐธิดา วงษ์รอด. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีมกับการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รัฐจวน คำมูล. (2565). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิทยาลัยสันตพล.
- วณิชวรรณ รัตนจารุพิทักษ์. (2564). ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(4), 47-58.
- วิไลวรรณ พ่อคำช้าง และรัตนา กาญจนพันธุ์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปียมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 6(4), 14-28.
- วิไลวรรณ ศรีมันตะสิริภัทร. (2560). พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารและครูที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุนิสา แพทย์พิพัฒน์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สรวิศ จันทุม. (2561). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิจยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

สัตตบุษย์ โพธิรุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิจยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อริศรา อุ่มสิน. (2560). การศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิจยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.